

Versiune anonimată

-1181771 -

C-200/21 - 1

Cauza C-200/21

Cerere de decizie preliminară

Data depunerii:

31 martie 2021

Instanța de trimitere:

Tribunalul București (România)

Data deciziei de trimitere:

25 februarie 2021

Apelanți:

TU

SU

Intimate:

BRD Groupe Société Générale SA

Next Capital Solutions Limited

Cerere de decizie preliminară

[OMISSIS] Tribunalul București, Secția a VI-a [OMISSIS]

[OMISSIS] încheierea din 25.02.2021

Apelanți: TU și SU [OMISSIS]

Intimați: NEXT CAPITAL SOLUTIONS LIMITED prin SC EOS KSI ROMANIA SRL cu sediul în București [OMISSIS] și BRD GROUPE SOCIETE GENERALE S.A. cu sediul în București [OMISSIS]

În cauza inițiată de reclamanții TU și SU împotriva pârâtelor Next Capital Solutions Limited prin SC EOS KSI România SRL și BRD Groupe Société Générale S.A. av nd ca obiect o contestație la executare, ca urmare a apelului reclamanților împotriva sentinței civile [OMISSIS] din data de 3 iulie 2020, pronunțată de Judecătoria Sectorului 1, Tribunalul București, în calitate de instanță de apel, a adoptat, în ședința publică din 25.02.2021, următoarea

HOTĂRĂRE

Adresează Curții de Justiție a Uniunii Europene următoarele întrebări în vederea unei decizii preliminare:

– Dacă Directiva 93/13 se opune unei norme de drept național precum cea care rezultă din articolul 712 și următoarele din capitolul VI din Codul de procedură civilă, care prevede un termen de 15 zile, în care debitorul poate, pe calea contestației la executare silită, să invoce caracterul abuziv al unei clauze contractuale din titlul executoriu, în condițiile în care o acțiune în constatarea existenței unor clauze abuzive cuprinse în titlul executoriu nu este supusă niciunui termen și în cadrul acesteia este prevăzută posibilitatea debitorului de a solicita suspendarea executării silite a titlului, conform articolului 638 alineatul (2) din Codul de procedură civilă.

Motivare:

I. Situația de fapt:

- 1 Între BRD – Groupe Societe Generale S. A., în calitate de împrumutător, și TU, în calitate de împrumutat, s-a încheiat contractul de credit [OMISSIS] din data de 18.10.2007. În iunie 2009, s-a încheiat contractul de cesiune de creanță de către intimata BRD S.A., prin care aceasta a cesionat creanța rezultată din contractul încheiat cu reclamantul către IFN Next Capital Finance S.A, iar ulterior, în august 2009, IFN Next Capital Finance S.A. a cesionat creanța către intimata Next Capital Solutions Limited.
- 2 Pentru executarea titlului executoriu reprezentat de contractul de credit [OMISSIS], intimata Next Capital Solutions Limited, prin administrator al activelor S.C. EOS K.S.I. România S.R.L., a sesizat, la data de 23.02.2015, Biroul executorului judecătoresc [OMISSIS], care a deschis dosarul de executare silită [OMISSIS], conform încheierii din data de 23.02.2015. **[OR. 2]**
- 3 La data de 24.02.2015, executorul judecătoresc a procedat la emiterea somației mobiliare prin care i-a pus în vedere debitorului ca, în termen de o zi de la primirea sau lăsarea acesteia la domiciliul său, să se conformeze titlului executoriu reprezentat de contractul de credit [OMISSIS] încheiat cu BRD, în sensul de a achita creditorului cesionar următoarele sume: 39.176,36 lei, reprezentând debit restant, și 5.357,08 lei, reprezentând cheltuieli de executare. La aceeași dată, executorul judecătoresc a emis și adresa de înființare a popririi asupra

disponibilităților bănești, în lei și în valută, prezente și viitoare, pe care debitorul TU le are în conturile deschise la mai multe instituții bancare, fiind înștiințat, de asemenea, debitorul despre măsura popririi.

- 4 Actele de executare (încheiere deschidere dosar de executare din 24.02.2015, somație de plată din 24.02.2015, încheiere stabilire cheltuieli de executare, încheiere de încuviințare a executării silită, titlu executoriu, înștiințare poprire din 24.02.2015 și adresă de poprire) au fost comunicate contestatorului la data de 02.03.2015.
- 5 Ulterior, executorul judecătoresc a procedat la înființarea popririi asupra unei cote de 1/3 din venitul net lunar al debitorului, pe care terțul poprit Total Prest 2000 S.R.L. îl datorează acestuia, prin adresa de înființare a popririi din data de 06.03.2015, fiind emisă totodată și înștiințarea privind măsura popririi, comunicată debitorului la același domiciliu, prin depunerea la cutia poștală, la data de 13.03.2015.
- 6 La data de 17.03.2015, contestatorul a înregistrat pe rolul executorului judecătoresc o cerere prin care a învederat faptul că înțelege să conteste debitul restant calculat de EOS K.S.I. România, iar la data de 05.08.2015, în calitate de debitor în dosarul de executare [OMISSIS], contestatorul a solicitat aprobarea unui angajament de plată pe o perioadă de 6 luni, cu suma lunară de 500 de lei, începând cu luna septembrie.
- 7 La data de 06.12.2018, executorul judecătoresc a emis somația de plată imobiliară prin care i-a pus în vedere debitorului ca, în termen de 15 zile de la primire sau lăsarea acesteia la domiciliul acestuia, să se conformeze titlului executoriu, în sensul de a achita creditorului următoarele sume de bani: 40.849,67 lei, reprezentând debit restant, creanță ce se va actualiza până la achitarea integrală a debitului, și 5.437,08 lei, reprezentând cheltuieli de executare, în caz contrar urmând a se proceda la urmărirea silită asupra cotei-părți ce îi aparține debitorului din imobilul situat în București [OMISSIS].
- 8 Debitorul a formulat o contestație la executare prin care a invocat prescripția dreptului de a cere executarea silită, înregistrată pe rolul Judecătoriei Sectorului 1 [OMISSIS], soluționată prin intermediul sentinței civile nr. 2090/2019, definitivă prin respingerea apelului. În acest dosar, s-a reținut în mod definitiv că respectiva contestație (în care s-a invocat prescripția dreptului de a cere executarea silită) este tardivă.
- 9 La data de 17.02.2020, debitorul a formulat contestația la executare înregistrată la Judecătoria Sectorului 1 [OMISSIS], solicitând instanței ca, prin hotărârea ce o va pronunța, să dispună constatarea ca abuzivă a clauzei privitoare la perceperea unui comision de întocmire dosar, a clauzei referitoare la perceperea unui comision lunar de gestionare a creditului, anularea actelor de executare din dosarul de executare [OMISSIS] aflat pe rolul [biroului executorului judecătoresc], ca urmare a constatării caracterului abuziv al clauzelor contestate. Debitorul invocă în

motivarea cererii necesitatea restituirii sumelor executate silit în mod nelegal în baza acestor clauze.

II. Concluziile și argumentele părților:

- 10 Intimatele Next Capital Solutions LTD și BRD Groupe Societe Generale S.A. au invocat excepția tardivității contestației la executare, invocându-se faptul că termenul în care se poate contesta executarea silită, prin raportare la dispozițiile articolului 715 alineatele (1) și (2) Cod procedură civilă, a început să curgă încă din data de 02.03.2015, când contestatorului i s-au **[OR. 3]** comunicat primele acte de executare. Mai mult decât atât, contestatorul a luat cunoștință de executarea silită încă de la data primei rețineri, conform recipisei de consemnare [OMISSIS] din data de 08.04.2015 și conform solicitării și angajamentului de plată din data de 05.08.2015 – dată de la care era în termen să invoce motivele de contestație prezentate prin cererea de chemare în judecată. În consecință, raportat la data la care au fost comunicate primele acte de executare (02.03.2015) și, mai mult decât atât, prin raportare la data primei rețineri (08.04.2015) și la data la care a fost depusă contestația la executare (28.12.2018), la mai mult de 3 ani de la luarea la cunoștință, s-a solicitat respingerea contestației la executare ca tardiv formulată.
- 11 Contestatorii au susținut că prezenta contestație a fost formulată conform Ordonanței pronunțate de [Curtea de Justiție a Uniunii Europene] în noiembrie 2019, în cauza C-75/19.

III. Procedura desfășurată până în prezent:

- 12 Prima instanță a admis excepția tardivității și a respins contestația la executare ca tardivă, în baza articolului 71[5] alineatul (1) punctul 3 din Codul procedură civilă, în privința Ordonanței Curții din noiembrie 2019, considerându-se că aceasta impune stabilirea posibilității pentru consumator de a invoca caracterul abuziv al unor clauze contractuale, iar nu și stabilirea posibilității de a formula o astfel de cale de atac sine die. În acest sens, s-au reținut următoarele:

„Curtea, în respectiva cauză, nu a statuat nimic nou, căci era unanim admis că un consumator poate invoca oricând clauzele abuzive, în orice procedură s-ar afla.

Mai mult, în acea cauză [Curtea] doar a statuat că un consumator nu este decăzut din dreptul de a invoca clauze abuzive în contestația la executare, în ciuda faptului că, ulterior Legii nr. 310/2018 care a modificat Codul de procedură civilă, ar avea la dispoziție o cale de atac alternativă, anume cea de drept comun, aspect care oricum nu era pus în discuție în dreptul intern.

Toată argumentația [Curții] care a stat la baza judecății respective a ținut seama de necesitatea posibilității invocării, în cursul executării, pe calea contestației la

executare, a unor clauze abuzive, iar nu folosirea contestației la executare drept o cale de atac ce poate fi formulată oricând împotriva executării silite.”.

- 13 Tribunalul București este în prezent chemat să se pronunțe cu privire la apelul formulat de reclamantii împotriva hotărârii în primă instanță și care urmărește respingerea excepției tardivității și admiterea acțiunii.

IV. Temeiuri juridice

Temeiurile juridice din dreptul Uniunii:

- 14 Directiva 93/13/CEE a Consiliului din 5 aprilie 1993 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii (JO 1993, L 95, p. 29, Ediție specială, 15/vol. 2, p. 273, denumită în continuare „Directiva 93/13/CEE”)

Dreptul național:

- 15 Legea nr. 193 din 6 noiembrie 2000 privind clauzele abuzive din contractele încheiate între profesioniști și consumatori (Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 560 din 10 noiembrie 2000), astfel cum a fost modificată ultima dată în anul 2014 (denumită în continuare „Legea nr. 193/2000”), prevede, la articolele 1 și 6, interdicția ca profesioniștii să stipuleze clauze abuzive în contractele încheiate cu consumatorii și, respectiv, că astfel de clauze nu vor produce efecte asupra consumatorilor. Articolul 14 din această lege prevede că consumatorii prejudiciați prin contracte încheiate cu încălcarea prevederilor acestei legi au dreptul de a se adresa organelor judecătorești în conformitate cu prevederile Codului civil și ale Codului de procedură civilă. **[OR. 4]**
- 16 Legea nr. 134 din 1 iulie 2010 privind Codul de procedură civilă (Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 247/2015), denumită în continuare „Codul de procedură civilă”, conferă, la articolul 712 alineatul (1), celor interesați sau vătămați prin executare dreptul de a formula contestație împotriva executării silite, a încheierilor date de executorul judecătoresc, precum și împotriva oricărui act de executare. Alineatul (2) al articolului menționat prevede posibilitatea de a face contestație și în cazul în care sunt necesare lămuriri cu privire la înțelesul, întinderea sau aplicarea titlului executoriu.
- 17 Articolul 713 din Codul de procedură civilă, referitor la condițiile de admisibilitate ale unei contestații la executare, prevede la alineatul (2) că, în cazul în care executarea silită se face în temeiul unui alt titlu executoriu decât o hotărâre judecătorească, debitorul poate invoca în contestația la executare și motive de fapt sau de drept privitoare la fondul dreptului cuprins în titlul executoriu, numai dacă legea nu prevede în legătură cu acel titlu executoriu o cale procesuală specifică pentru desființarea lui. În temeiul alineatului (3) al acestui articol, nu se poate face o nouă contestație de către aceeași parte pentru motive care au existat la data primei contestații.

- 18 Articolul 715 din acest cod, referitor la termene, prevede la alineatul (1) că contestația privitoare la executare se poate face în termen de 15 zile, care începe să curgă de la data la care contestatorul a luat cunoștință de actul de executare pe care îl contestă, iar pentru debitorul care contestă executarea însăși, termenul se calculează de la data la care a primit încheierea de încuviințare a executării sau somația ori de la data la care a luat cunoștință de primul act de executare. La alineatul (3) se prevede că contestația privind lămurirea înțeleșului, întinderii sau aplicării titlului executoriu se poate face oricând înăuntrul termenului de prescripție a dreptului de a obține executarea silită.
- 19 Articolul 720 din codul menționat, referitor la efectele soluționării contestației, prevede la alineatul (1) că, dacă admite contestația la executare, instanța sesizată, ținând seama de obiectul acesteia, după caz, va îndrepta ori anula actul de executare contestat, va dispune anularea ori încetarea executării înseși, va anula ori lămuri titlul executoriu.
- 20 Articolul 638 alineatul (2) prevede că suspendarea executării unor titluri executorii, printre care se numără și contractele de credit, poate fi cerută și în cadrul acțiunii de fond având ca obiect desființarea lor, urmând să se aplice aceleași dispoziții procedurale ca și cele aplicabile cererii de suspendare a executării formulate în cadrul contestației la executare, respectiv dispozițiile articolului 719 din cod.

V. Întrebări preliminare

Temeiul trimiterii preliminare:

- 21 Articolul 267 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

Motivarea întrebărilor preliminare:

- 22 În cauză, se ridică problema modalității de interpretare a directivei din perspectiva necesității asigurării dreptului consumatorului de a invoca caracterul abuziv al clauzelor contractuale oricând pe parcursul executării silite pe calea contestației la executare, chiar dacă acesta poate formula și o acțiune de drept comun în această privință și poate solicita, și în acțiunea de fond, suspendarea executării silite. Această problemă se pune, pe de o parte, întrucât instanța de executare poate dispune și asupra valabilității actelor de executare prin aceeași hotărâre și este singura care se poate pronunța asupra efectelor nulității titlului executoriu asupra procedurii de executare silită. Pe de altă parte, Curtea, prin Ordonanța din 6 [OR. 5] noiembrie 2019, în cauza C-75/19, EU:C:2019:950, a stabilit că Directiva 93/13/CEE trebuie interpretată în sensul că se opune unei norme de drept național în temeiul căreia un consumator care a încheiat un contract de credit cu o instituție de credit și împotriva căruia acest profesionist a început o procedură de executare silită este decăzut din dreptul de a invoca existența unor clauze abuzive pentru a contesta procedura menționată după expirarea unui termen de 15 zile de la comunicarea primelor acte ale acestei proceduri, dar în ipoteza în care formularea

acțiunii de drept comun având ca obiect constatarea unor clauze abuzive nu este supusă niciunui termen și nu permite suspendarea executării până la soluționarea acesteia. Întrucât ipoteza din speța de față este similară celei din cauza C-75/19, dar diferită în aspecte esențiale analizate de către Curte, se impune a se oferi o interpretare a Directivei și în situația în care acțiunea de drept comun permite suspendarea executării silite.

- 23 În cazul unui răspuns afirmativ, instanța națională are obligația de a căuta, în limitele principiului legalității, o modalitate de interpretare a normelor naționale din materia executării silite care să permită consumatorului în sistemul național de drept să formuleze o contestație la executare întemeiată pe caracterul abuziv al unor clauze contractuale chiar și dincolo de termenul de 15 reglementat prin articolul 715 din Codul de procedură civilă.
- 24 În cazul în care instanța națională nu identifică o astfel de modalitate de interpretare, se impune un răspuns la problema dacă, în situația în care Curtea constată că protecția efectivă a drepturilor care decurg dintr-o directivă (în speță Directiva 93/13) nu poate fi garantată de sistemul procedural național, interpretarea dată de Curte directivei impune statului membru excluderea aplicării unei norme de drept procesual, precum articolul 715, care reglementează termenul în care se poate formula contestația la executare.